

SINDIKAT O ZAPOSLOVANJU

Pripravniki namesto nadur in pogodb

Predsedstvo bežigrskega občinskega sindikalnega sveta je svojo prvo novembrsko sejo v celoti posvetilo zaposlovanju in štipendiranju. 5. novembra se je začelo usklajevanje načrtov zaposlovanja za prihodnje leto. Zaposleni v organizacijah združenega dela so začeli z razpravo o osnutku samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja za Bežigradom. Javna razprava bo tekla do srede decembra, ko bo občinska samoupravna skupnost za zaposlovanje, skupaj z ostalimi nosilci usklajevanja enotnega načrta zaposlovanja za prihodnje leto, zbrala in usklajala načrte zaposlovanja, ki jih bo bežigrsko združeno delo pripravilo po kriterijih v samoupravnem sporazumu in jih oblikovala kot spremljajoči dokument k občinski resoluciji.

Člani predsedstva občinskega sindikalnega sveta so poudarili, da bo moralo v prihod-

njem letu združeno delo predvsem odločno omejiti pogodbeno in nadurno delo ter pospešiti zaposlovanje pripravnikov. Od januarja do konca avgusta je bilo za Bežigradom sklenjenih 2.487 pogodb o delu – med njimi 711 z delavci v rednem delovnem razmerju. 1.162 pogodb je sklenilo bežigrsko gospodarstvo, 1.325 pa negospodarstvo. Med panogami, ki so največkrat sklepale pogodbe o delu, pa prevladujejo družbenopolitične skupnosti, družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti – torej prav tisti, ki bi morali služiti kot zgled, so poudarili člani predsedstva bežigrskega sindikalnega sveta. Med organizacijami združenega dela, ki so v prvih letošnjih osmih mesecih sklenile največ pogodb o delu prednjačita Mercatorjev tozd Slovenijasadje in Gospodarsko razstavišče. Za Bežigradom je bilo v tem obdobju

opravljenih tudi 895.113 nadur – to je 19,9 odstotkov od celotnega števila vseh ljubljanskih nadur. Največ so jih v naši občini prebili na delovnem mestu v Podjetju za vzdrževanje avtocest, Železniškem gospodarstvu – Postaja Črnuče in v Geološkem zavodu tozd Rudarska dela.

Predsedstvo bežigrskega sindikalnega sveta je menilo, da vseh nadur ne gre metati v isti koš, ker marsikje nastanejo zaradi časovne stiske, ko prispe večja količina reprodukcijskega materiala, ki ga dlje časa ni bilo. Prav tako tudi narava dela ponekod zahteva tako veliko sklenjenih pogodb o delu. Pri Geološkem zavodu, na primer, njihovi pogodbeni delavci širom po Sloveniji merijo vodostaj v izvrtinah in bi zaposlovanje novega delavca predstavljalo prevelik strošek, še posebej ob sedanjem pomanjkanju goriva. Vsekakor pa se v omejevanju pogodbenega in nadurnega dela skrivajo možnosti odpiranja novih delovnih mest, kar mora najti svoje mesto tudi v načrtih zaposlovanja, so menili člani predsedstva.

Načrte pa naj preveva tudi težnja po zaposlovanju pripravnikov in po štipendiranju, saj bi moralo zaživeti v praksi načelo, da naj zaposluje samo tisti, ki tudi štipendira in da tista organizacija združenega dela, ki ne štipendira, tudi ne more zaposlovati. V prvih osmih letošnjih mesecih se je za Bežigradom zaposlilo 214 pripravnikov, med njimi 51 za določen čas. Zato bi morala v teh mesecih do novega leta vsaka osnovna sindikalna organizacija v združenem delu spodbuditi v svoji sredini razpravo, da bi poiskali nove možnosti zaposlovanja mladih, ki prvič iščejo delo. Sindikat se še vse premalo poslužuje te svoje pravice, da zahteva obravnavo določenega problema na delavskem svetu ali celo zboru delavcev, so menili člani predsedstva.

Izdelovanje načrtov za zaposlovanje mora teči skupaj s prizadevanji za odpiranje novih linij proizvodnje, spodbujanjem naložb in skupaj z doseganjem ciljev gospodarskega razvoja, so menili na predsedstvu. Če ne, bomo še naprej tarnali, da že sedanje proizvodne možnosti niso popolnoma izkoriščene, hkrati pa iskali nova področja zaposlitve.

V. P.

SEVERNA OBVOZNICA

Zelena luč za odsek do Celovške

Medtem ko na objektih nove obvoznice gradbeni delavci hite, da bi položili hidroizolacijo še predno bo pritisnil hujši mraz, je v zvezi s se-

Irena in Silvo Matelič.

Foto: N. Z.

verno obvoznico najbolj zanimiva novica prišla z zasedanja republiške komisije za presojo naložb. Ta je prižgala zeleno luč za gradnjo odseka med Djakovičevo in Celovško cesto, kar po besedah direktorja ljubljanske interesne skupnosti za gradnjo cest o 10-letnem programu Jožeta Jenka pomeni, da se bomo že prihodnje leto za dan republike lahko peljali po novi cesti od severne vpadnice do Celovške oziroma zahodne obvoznice! V enem letu naj bi bilo nared čistišče obvoznice, priključke na stranske ceste pa bodo gradili še pozneje.

Na gradbišču so nekaj časa čakali na hidroizolacijo iz uvoza – tik pred zdajci so jo dobili in zdaj lahko nemoteno delajo naprej. Tudi nadvoz v podaljšku Hošimihove ulice je skorajda nared – predvsem od tehničnega pregleda je odvisno, kdaj bodo prek njega peljali prvi avtomobili. Se letos, prav gotovo.

Problemov s stavbami ob Slovenčevi cesti ni več, dogovorili so se z lastniki; več težav pa bo prav gotovo na šišenski strani, kjer bo zaradi gradnje obvoznice treba odstraniti barake, ki stoje ob gorenjski progi.

V. P.

Rezultati, ki jih je pri urenskevanju resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine doseglo bežigrsko združeno delo, kažejo na odločenost delavcev, da sprejete cilje za letos tudi uresničimo.

V izredno zaostrenih splošnih pogojih gospodarjenja so dosežki na področju izvoza in sanacije izgub, popolna usklajenost osebnih dohodkov in dokaj skladen proizvodni proces, močna vzpodbuda za naprej.

Nesporno je, da so ti dosežki rezultat velikih naporov večine delavcev v skoraj vseh organizacijah združenega dela.

S tako oceno se strinjajo tudi člani delovnih skupin občinske konference zveze komunistov, ki frontno se-

stavljene – skupaj z delavci v organizacijah združenega dela – pomagajo pri razreševanju težav.

Politični nemir, ki je za nastale razmere normalen, moramo sedaj z odgovornostjo tudi uresničimo.

V SREDIŠČU

Uspešni kljub težavam

nim političnim delom usmeriti v dejavnosti za uresničevanje strateških nalog.

Poslušati je potrebno ljudje, delavce, strokovnjake, aktiviste v krajevnih skup-

nostih. Ustvarjati moramo vzdušje dialoga, zmagujejo pa naj argumenti, boljši predlogi, ne glede s katere strani pridejo oziroma kdo izmed dejavnikov našega družbenopolitičnega sistema jih predlaga.

V tem, ko dajemo možnost vsakomur, da prispeva največ kar lahko, je naša moč in priložnost, da se hitreje izkopljemo iz problemov in okrepimo oblast delavcev.

Občutljivi moramo biti do tega, da se ljudem ne bo delalo krivici, hkrati pa moramo biti sposobni vsem, ki bi slabo delali, povedati napake v obraz ter jim omogočiti, da se popravijo. Po ponovnem ugotavljanju slabosti pa je ustrezno ukrepanje seveda nujnost.

DRAGO PLEŠKO

MLADI O STABILIZACIJSKIH UKREPIH

»Vsak naj začne – pri sebi!«

Konec oktobra so se predsedniki vseh bežigrskih osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine Slovenije zbrali na posvetu, ki ga je sklical nova predsednica bežigrske mladine Irena Koprivec. Beseda je tekla o nedavnih stabilizacijskih ukrepih. Da bi vsesplošno varčevanje čimprej prineslo konkretne rezultate, so mladi sklenili, da se bodo v prihodnje bolj disciplinirano in varčno obnašali.

Mladi so podprli varčevalne ukrepe in poudarili, da je njihovo trajanje odvisno predvsem od nas samih. Obsodili so stihijno potrošniško mrzlico, ki je nastala med ljudmi. Takšno nespretno ravnanje so izkoristili prenekateri spretni trgovci, ki so z lažnimi informacijami, da bo nekoga blaga zmanjkalo, prodali vse stare zaloge. Mladi iz krajevne skupnosti Savsko naselje I. so predlagali, da bi šli lahko vsaj dvakrat na leto brez depozita čez mejo, dijaki Srednje naravoslovne šole pa so, na primer, predlagali, da bi bila višina pologa ob prehodu meje odvisna od višine osebnega dohodka.

Mladi se zavedajo, da je pred domače gospodarstvo postavljena težka naloga – zagotoviti vse tiste proizvode, po katere so ljudje včasih upravičeno hodili na tuje. Varčevati pa bomo morali tudi z družbeno imovino, so menili in kritično pripomnili, da so bila tudi vabila za njihov sestanek poslana v prevelikih kuvertah. Vsak bo moral torej začeti – pri sebi in svojem delu. Mladi so končali posvet s mislijo, da bodo poslej tudi sami varčevali na vsakem koraku saj na današnjem varčevanju temelji vsa njihova prihodnost.

VIDA PETROVČIČ

SLOVENIJALESE – USPEŠEN IZVOZNIK

Nova tovarna tudi v Žitari vasi

Po neto deviznem učinku, ki predstavlja razliko med konvertibilnim deviznim prilivom in odlivom, se sestavljena organizacija združenega dela Slovenijalese uvršča na tretje mesto v Sloveniji.

Kako tudi ne, saj je večino svoje prodaje usmerila na tuje trge. Sozd Slovenijalese je v tem srednjeročnem obdobju načrtoval porast konvertibilnega izvoza s 56 milijonov dolarjev na 93 milijonov dolarjev, klirinški izvoz pa naj bi z 9 milijonov dolarjev leta 1981 porasel na 17 milijonov. Ko so potegnili črto pod lanskimi poslovnimi rezultati, so ugotovili, da so dosegli načrt konvertibilnega izvoza v višini 53 milijonov dolarjev, klirinškega pa v višini 14 milijonov dolarjev. Za letos pa ocenjujejo, da bo izvoz na konvertibilno področje dosegel 60 milijonov dolarjev, na klirinško pa okoli 8 milijonov. Pri konvertibilnem izvozu torej nekoliko zaostajajo za načrti, vendar je, kot so ocenili sami, zaostanek nadomestljiv. Tudi regionalna razporeditev Slovenijalesovega izvoza je zelo ugodna, saj bo po njihovi oceni letošnji delež izvoza na konvertibilno področje znašal kar 87 odstotkov vsega izvoza. Sestavljena organizacija združenega dela Slovenijalese, ki združuje 22 proizvodnih delovnih organizacij in eno trgovinsko, katere sedež je skupaj s sozdom za Bežigradom, izvaža v 57 držav po vsem svetu.

Zakaj tako dolg in suhoparen uvod, ki je pravzaprav prava zunanjetrgovinska osebna izkaznica? Zato, da bi ugotovili, kako so zadnji uvožno-izvozni ukrepi vplivali na Slovenijalese. Pogovarjali smo se z DRAGOM PETROVČIČEM, predsednikom poslovnega odbora SOZD Slovenijalese. »Ukrep, ki je znan pod kratkim imenom kar kot »uvoz zaradi izvoza« nas ni bistveno prizadel,« nam je povedal tovariš Petrovič, »ker uporabljamo pri Slovenijalesu manj kot 50 odstotkov uvoženih reprodukcijskih materialov za proizvodnjo za izvoz. Prav tako je za nas dobrodošel drugi ukrep, ki izvoznike zelo spodbuja. Ta odlok omogoča izvoznikom, ki so poravnali vse obveznosti do družbenopolitične skupnosti, da lahko izkoristijo 62,5 odstotka svojega nadplanskega konvertibilnega deviznega priliva. V našem sozdu imamo kar tri takšne delovne organizacije – trgovino, ki ima svoj sedež za Bežigradom, Dobrepolje in Tovarno pohištva Trbovlje. Prav tako pa uspešno posluujemo tudi po 67. členu Zakona o deviznem poslovanju, ki temelji na realizaciji skupnega deviznega prihodka in povezovanju z reproverigo. Hkrati z enakovredno delitvijo realizirane skupne devizne vrednosti, nosijo vsi proizvajalci v reprodukcijski ve-

rigi tudi skupno tveganje zaradi cen in ostalih dejavnikov na tujem trgu,« je poudaril tovariš Petrovič. Recesija zahodnega trga tudi Slovenijalesu ni prizanesla. Zaradi pritiskov za znižanje cen proizvodov in zaradi njihovega minimalnega zviševanja, so se pri Slovenijalesu preusmerili s severnoameriškega predvsem na evropski trg. Precej si pri Slovenijalesu obetajo tudi od tako imenovanih mešanih podjetij. Eno takšnih bo kmalu v Žitari vasi na slovenskem Koroskem v Avstriji. Nova tovarna pohištva, ki bo zagotovila od 4 do 5 milijonov dolarjev izvoza na leto, bo odprla tudi 60 delovnih mest za Slovence. Obratovati bo pričela konec prihodnjega leta.

V. P.

»Zbor občanov« našim vojakom

Bežigrščani, sporočite nam naslove naših občanov, ki služijo vojaški rok in bi radi prejeli časopis »Zbor občanov«. Pošljili jim ga bomo brezplačno.

Naslov vojske sporočite ustno ali pisмено na naslov: Zbor občanov, Linhartova 13/II. nadstropje, soba 216 ali pa na telefon 314-745.

Zveza novinarjev Jugoslavije podeljuje vsako leto najboljšim novinarjem v državi za njihovo življenjsko delo nagrado Moša Pijade. Letos je to veliko priznanje prejel naš občan Silvo Matelič, upokojenec Radia Ljubljana. Nagrada mu je bila izročena na priložnostni slovesnosti v Kumrovcu 28. oktobra, kjer je bil tega dne tudi volilna skupščina jugoslovanskih novinarjev.

Nekdaj dni pred tem pa je predsednik bežigrske občinske skupščine Emil Suštar izročil državno odličje – red republike z bronastim vencem – Ireni Matelič, življenjski tovarišici Pijadinega nagradenca. Odličje ji je predsedstvo SFRJ podelilo za njeno dolgoletno družbeno politično delo, ki ga prizadeto opravlja ves čas od upokojitve, zlasti še v korist borcev. Tudi ona je bila več kot 15 let novinarka Radia Ljubljana, njen Silvo pa polnih 34 let.

Dve veliki priznanji hkrati v en dom je redkost.

»Priznanje, ki sem ga dobil, je priznanje vsem tistim, s katerimi sem skupaj delal«, so besede Silva Mateliča, izrečene ob mojem obisku in čestitkah.

Ko je Silvo Matelič, rojen Jeseničan, kot komisar 8. čete KNOJ sselkel partizansko uniformo – bilo je to na Titovi 41, v prostorih, kjer je zdaj prodajalna Ona-On – se je leta 1946 začela nova pot v njegovem življenju. Končal je novinarsko šolo v Ljubljani in postal novinar Radia Ljubljana, kjer je srečal svojo bodočo ženo Ireno, ki mu je bila v veliko oporo na njegovi novi poti tudi potem, ko je menjala poklic. Vpisala se je na Višjo šolo za socialne delavce, diplomirala in ostala na šoli kot asistentka in kot predavateljica vse do upokojitve.

Delo dolgih štiriindevetdesetih radijskih let Silva Mateliča je do podrobnosti zapisano v desetih zajetnih zvezkih. Začetki – poročila, terenske zadeve. Zvezek iz leta 1949 prve obeležuje zvočne reportaže in prva ima naslov »Zasavska dolina«. Junaško jo je pripravil v trboveljskem rudniku, junaško zato, ker je bil to čas udarništa, čas borbe za

večjo proizvodnjo. Osem dni je kopal premog v jami in pisal scenarij. »Ob tej reportaži sam prišel do spoznanja, da je treba iskati vedno nove oblike radijskega dela med ljudmi. In prav to dejstvo me je pritegovalo k radijskemu novinarstvu, kjer si človek z mislijo in jezikom pri poslušalcih. Ta oddaja je tudi pokazala, da je nemogoče delati sam, kajti ob tebi so tudi tehnik, glasbenik in večkrat tudi režiser. Radijski novinar mora dati besedi čar. Bistvo radijskega novinarja ni le pisanje, je tudi lepo govorjenje, je tudi glasba.«

Sledile so si, druga za drugo nove zvočne reportaže. Vsaka od njih po oblikovni plati drugačna in z vsebinsko zgornimi naslovi. Ena med njimi je bila tudi bežigrska. Naslov: Vsa pota v naselju so naša. (Zanjo je dobil Silvo Matelič nagrado Zveze novinarjev Jugoslavije in je bila to prva nagrada za radijsko reportažo.)

Zgodba se je odvijala v Savskem naselju in je prikazala življenje in delo družine – očeta na njegovem delovnem mestu v tovarni, matere v pisarni, delo in življenje njunih dveh otrok v vrtcu.

»Ob tej reportaži so me obdali občutki velikega zadovoljstva. Spoznal sem, da sem na pravi poti radijskega novinarskega dela. In prav to me je gnalo v tovarne, v krajevne skupnosti – med ljudi.«

Plod tega spoznanja so bile oddaje o idrijskih rudarjih, o železarji iz Jesenic, Štor in Raven na Koroskem, o delavcih iz mnogih drugih tovarn, o ljudeh iz krajevnih skupnosti, o kmetih na njihovi zemlji.

Radijsko novinarsko delo Silva Mateliča je bilo sklenjeno v dopisništvu. »V njem so fantje in eno dekle« se jih s prijaznostjo in priznanjem spominja. »Tudi oni so, velikokrat v nemogočih pogojih, iskali stike med radijem in poslušalci. Če ne bi bilo prvih, hrabrih oddaj in tega dopisništva, predvsem pa dopisnikov, ne bi bilo te nagrade. In prav zato nagrada Moša Pijade ni samo moja.«

EDA KOMAVLI